

POLITIET

POLITIDIREKTORATET

Det kongelige justis- og politidepartement
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
201004211-4

Vår referanse
2010/02175-4 008

Dato
15.09.2010

Høringsuttalelse - Forslag til forskriftsbestemmelser om kontroll av reisende mellom Svalbard og fastlandet

Vi viser til Justisdepartementets høringsbrev av 30.06.2010 om ovennevnte, oversendt Politidirektoratet ved departementets ekspedisjon av 10.08.2010. Vi beklager oversittelsen av høringsfristen.

Politidirektoratet har forelagt høringen for utvalgte politidistrikt og sjef for henholdsvis Kripos og Politiets utlendingsenhet (PU), men har innen fristen ikke mottatt svar fra underliggende instanser. Vi har for øvrig merket oss at Sysselmannen på Svalbard, Troms politidistrikt og Romerike politidistrikt har mottatt saken som egne høringsinstanser. Vi har videre mottatt kopi av uttalelsen fra Troms politidistrikt.

Departementet foreslår å endre utlendingsforskriften slik at det i § 1-15 fastsettes at det skal foretas både inn- og utreisekontroll av reisende mellom Svalbard og det norske fastlandet, og at denne kontrollen skal omfatte alle (dvs. norske borgere, personer som omfattes av EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen og tredjelandborgere).

Da det ikke er ønskelig å innføre passplikt for norske borgere som reiser mellom Svalbard og fastlandet, foreslås samtidig en overgangsordning, som innebærer at nordmenn kan legitimere seg med annet godkjent ID-dokument frem til nasjonalt ID-kort innføres i Norge. Vi har merket oss at det i høringsbrevet fremheves at det stilles relativt strenge krav til dokumentert identitet ved utstedelsen av de dokumentene som foreslås godkjent som reisedokument, og at departementet derfor mener at formålet med å foreta identitetskontroll langt på vei er ivaretatt.

Politidirektoratet har følgende merknader til endringsforslaget:

Politidirektoratet har forståelse for det forslaget som er nedfelt i høringsnotatet om å akseptere ulike id-kort som godkjent reisedokument ved reise til og fra Svalbard. Imidlertid synes en slik løsning å være i strid med gjeldende Schengenregelverk.

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Hammersborggata 12
Tlf: 23 36 41 00 Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950 mva
Bankgiro: 7694.05.02388

I henhold til grenseforordningen artikkel 7 skal det som hovedregel foretas en systematisk inn- og utreisekontroll av alle personer som reiser inn eller ut av Schengenområdet. Schengenborgere skal undergis en rask/enkel kontroll for å fastslå at personens identitet samsvarer med reisedokumentene og at reisedokumentene er ekte/gyldige, mens tredjelandsborgere skal undergis en grundigere kontroll. Etter grenseforordningen skal altså en Schengenborger fremvise id-kort og reisedokumenter, og kontrollen skal fastslå at personens identitet samsvarer med reisedokumentene og at reisedokumentene er ekte/gyldige.

Fører kort/bankkort/forsvarets id-kort:

Vi kan ikke se at grenseforordningen sier noe eksplisitt om hvilke typer dokumenter man må fremlegge som id-kort ved inn- og utreise. Det fremgår av utlendingsloven § 8 at en utlending som kommer til Norge skal ha pass eller annet legitimasjonsdokument som er godkjent som reisedokument, og departementet fastsetter kravene for å godta legitimasjonsdokument som gyldig for innreise og opphold i riket. Hvilke id-kort som er godkjent i Norge, fremgår av vedlegg 4 til utlendingsforskriften.

Grenseforordningen forutsetter imidlertid at man skal kunne foreta en forsvarlig kontroll av personens identitet ved fremvisning av id-kort. Det fremstår som nødvendig at statsborgerskap fremgår av id-kortet, for at grensevaktene skal kunne kontrollere om en person er Schengenborger eller ikke, og avgjøre om vedkommende har rett til innreise til Schengenområdet eller ikke. Forslaget om å akseptere fører kort/bankkort/forsvarets id-kort vil, som påpekt i høringsnotatet, ikke være tilstrekkelig til å fastslå nasjonalitet, da non-Schengenborgere bosatt i Norge kan få utstedt et ekte/gyldig norsk fører kort/bankkort. Dersom en non-Schengenborger reiser til Svalbard med et ekte/gyldig norsk fører kort, og stiller seg i kø for Schengenborgere, så vil han kunne omgå grenseforordningens krav om grundig kontroll av alle non-Schengenborgere som passerer Schengen yttergrense. Videre kan det være en fare for misbruk av fører kort/bankkort ved at en person som likner benytter et fører kort/bankkort som tilhører en annen (blant annet er det ingen biometri knyttet til disse id-kortene). Vi antar også at det vil kunne være en fare for at det utstedes ekte/gyldige fører kort/bankkort, basert på falske grunnlagsdokumenter, da det etter det vi kjenner til, ikke stilles like strenge krav til kontroll av grunnlagsdokumentene for å få utstedt norsk fører kort/bankkort som for å få utstedt norsk pass. Videre inneholder pass flere sikkerhetselementer enn fører kort og bankkort, slik at fører kort og bankkort vil være enklere å forfalske.

Vi er således av den oppfatning at den foreslåtte ordningen ikke tilfredsstiller de kravene som stilles til gjennomføring av en personkontroll etter grenseforordningen. Videre viser vi til at forslaget innebærer en lemping av kravene for inn- og utreise kun for norske borgere, noe som synes å være i strid med prinsippet om at alle Schengenborgere skal behandles likt.

Mindreårige:

I henhold til forslaget skal mindreårige fritas for enhver form for legitimasjon dersom de reiser sammen med en myndig person. Dette vil innebære at en person på 17 år vil kunne reise uten legitimasjon ved at han identifiseres av en person på 18 år. Dette vil også innebære at en myndig person kan ta med seg så mange barn han vil - herunder også myndige personer som påstås å være mindreårige - inn i Schengenområdet. Grenseforordningen skiller ikke mellom myndige og umyndige personer. Ifølge

grenseforordningen skal alle som passerer en Schengen yttergrense gjennomgå kontroll basert på fremvisning av legitimasjon og reisedokumenter.

Vi er på bakgrunn av dette av den oppfatning at dette forslaget også er i strid med grenseforordningens bestemmelser.

Med hilsen

Vidar Refvik
ass. politidirektør

Bjørn Arne Helland
fung. seksjonssjef

Saksbehandler:
Gunnvor Hovde
Tlf: 23364129